

เรียนรู้เรื่องกาแฟ - การปลูก

โดย Min Sen Concept 1 เมษายน 2564

การปลูกกาแฟ จะต้องเริ่มจากพื้นที่ในการปลูก และการคัดเลือกสายพันธุ์ในการปลูก ซึ่งถ้าจะทำให้ยืดยาว ควรที่จะปลูกให้เหมาะกับตลาด หรือสามารถหาตลาดในการซื้อให้ได้เสียก่อน และสายพันธุ์นั้นควรจะเป็นสายพันธุ์ที่สามารถปลูกและดูแลได้โดยไม่ยากจนเกินไป ที่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือส่งผลทำให้มีต้นทุนในการผลิตค่อนข้างสูง โดยพื้นฐานการดำเนินการนั้นจะต้องมี โดยทั่วไป โรบัสต้า ชอบอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิที่เหมาะสมประมาณ 25-32 องศาเซลเซียส ส่วนอาราบิกา ชอบอากาศค่อนข้างเย็น อุณหภูมิที่เหมาะสม คือ 15-21 องศาเซลเซียส และเมื่ออุณหภูมิสูงเกินไป จะทำให้อัตราการสังเคราะห์แสงลดลง ใบเหลือง และร่วง จึงควรบำรุงเงาให้แก่กาแฟ ถ้าอุณหภูมิต่ำเกินไป ทำให้การเจริญเติบโตช้า ต้นแคระแกร็น ติดผลน้อย จึงควรคลุมดินด้วยวัสดุคลุมดิน และปลูกไม้บังลม

การเตรียมพื้นที่ในการปลูก ควรจะถางวัชพืช ปรับพื้นที่โดยไม่ต้องโค่นต้นไม้ใหญ่ อย่างน้อยให้เป็นร่มเงาให้กับต้นในวัยอ่อน และหากพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ลาดเอียง ก็ควรทำแนวขั้นบันได และมีระยะห่างของขั้นบันไดเท่ากับระยะระหว่างแถว พันธุ์โรบัสต้า ปลูกได้ตั้งแต่ระดับน้ำทะเลถึง 700 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล และควรมีความลาดเอียงไม่เกิน 30 % ไม่มีน้ำท่วมขัง พันธุ์อาราบิกา ควรปลูกในพื้นที่ 700 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลขึ้นไป แต่ถ้าจะปลูกพันธุ์นี้ในที่ระดับความสูงน้อย อาจใช้ร่มเงาในตอนบ่าย ปลูกพืชบังร่มเพื่อลดอุณหภูมิ

ดิน ควรมีลักษณะเป็นดินร่วน ระบายน้ำได้ดี มีอินทรีย์วัตถุไม่ต่ำกว่า 1 % ชั้นดินต้องลึกไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ค่าความเป็นกรดต่าง pH อยู่ระหว่าง 5.5-6.5 นอกจากนั้นดินควรมีธาตุอาหารสูงมาก โดยเฉพาะโปแตสเซียม เพราะเป็นธาตุสำคัญในการให้เกิดผลกาแฟ ถ้าไม่มี ก็ควรใส่ปุ๋ยสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่า 120 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

น้ำ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยไม่ควรต่ำกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปี และมีการกระจายของฝน 7-8 เดือน ถ้าอยู่ในพื้นที่ที่มีฝนตกหนัก ก็ควรมีการระบายน้ำที่ดี ถ้ามีน้ำฝนน้อยก็ต้องมีการให้น้ำเพิ่มเติม โดยเฉพาะในฤดูแล้ง รวมทั้งป้องกันการสูญเสียน้ำของความชื้นไปจากดิน ด้วยการปลูกไม้บังลม และการคลุมโคนต้น

การเตรียมพันธุ์ ซึ่งสายพันธุ์หลักก็จะมี สายพันธุ์ โรบัสต้า และสายพันธุ์อาราบิกา แต่มีรายละเอียดย่อยของแต่ละสายพันธุ์อีก เช่น โรบัสต้าในเมืองไทย ของกรมวิชาการเกษตร ก็จะมีพันธุ์ชุมพร 1, 2, 3 และ 84-4 ชุมพร 84-5 ส่วนของอาราบิกาก็จะมีพันธุ์เชียงใหม่ 80 โดยควรพิจารณา ว่าต้นที่นำมาปลูกนั้นเหมาะสมกับพื้นที่ที่เราจะปลูกไหม ต้นแข็งแรง ต้านทานโรค ให้ผลผลิตสูง (กิ่งให้ผลมีจำนวนมาก มีจำนวนข้อมาก ผลต่อข้อสูง) ให้ผลผลิตเร็ว กลิ่นและรสชาติดี

การเตรียมปลูก ควรเลือกต้นกล้าที่มีขนาดความสูงที่เหมาะสม โดยประมาณ 20 เซนติเมตร ถ้าเป็นพันธุ์อาราบิกา ก็

จะมีอายุประมาณ 8-12 เดือน ส่วนพันธุ์โรบัสต้า ก็มีอายุประมาณ 6-14 เดือน หรือมีใบจริง 4-5 คู่

การปลูก ควรปลูกช่วงต้นฤดูฝน โดยขุดหลุม ขนาด 50 x 50 x 50 เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยดินผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่ย่อยสลายดีแล้ว อัตรา 3-5 กิโลกรัม และหินฟอสเฟต อัตรา 100-200 กรัมต่อหลุม ให้โคนต้นเสมอกับปากหลุม แล้วกลบดิน ปักไม้ทำมุม 45 องศากับพื้นดิน ปลายไม้ผูกติดกับต้นกาแฟ เพื่อป้องกันการโยกของต้นกาแฟ คลุมโคนต้นกาแฟด้วยหญ้าแห้ง หรือวัสดุอื่นให้ห่างจากโคนอย่างน้อย 10 เซนติเมตร

ระยะปลูก กาแฟพันธุ์โรบัสต้า ใช้ระยะ 3x4 เมตร แต่ถ้าเป็นพันธุ์อาราบิกา ใช้ระยะ 2x2 เมตร ซึ่งทำให้ได้ต่อไร่ประมาณ 100-180 ต้นต่อไร่ และอาราบิกา ประมาณ 400 ต้นต่อไร่

การดูแลรักษา ปุ๋ยเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งจำเป็นจะต้องเป็นทั้งปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์ โดยในปีที่ 1-2 จะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 กิโลกรัมต่อต้น ในปีที่ 3 จะต้องใส่เพิ่ม โดยใส่ประมาณ 3-5 กิโลกรัมต่อต้น ปุ๋ยอินทรีย์ ใช้แกลบ แกลบกาแฟ หรือวัสดุเหลือใช้ เพื่อผลิตเป็นปุ๋ยหมัก

การใช้ปุ๋ยเคมี ในปีที่ 1-2 ใช้สูตรปุ๋ยที่เสมอกัน เช่น 15-15-15 ผสมกับ ตัวหน้า หรือไนโตรเจนค่อนข้างสูง เช่น 46-0-0 ในอัตรา 150 และ 50 กรัมต่อต้นต่อปี เมื่อเข้าปีที่ 3 จะต้องให้ ตัวท้าย หรือ โปแตสเซียมค่อนข้างสูง โดยใช้ สูตร 12-12-17 หรือ 13-13-21 อัตรา 600 กรัมต่อต้นต่อปี แต่หลังจากเก็บเกี่ยว และช่วง

ตัดแต่งกิ่ง ไข่อุตุน ที่บำรุงราก คือ 46-0-0 อัตรา 100 กรัมต่อต้น ต่อปี

การตัดแต่งกิ่ง โดยเฉพาะหลังเก็บเกี่ยว โดยตัดกิ่งแห้ง กิ่งแขนง กิ่งกระแสรน กิ่งไม่ให้ผล และตัดยอดกาแพให้เหลือความสูงประมาณ 50-80 เซนติเมตร โดยเลือกกิ่งหลักที่แข็งแรง 1 กิ่ง หรือ 3-5 กิ่ง รวมทั้งกิ่งย่อยที่แน่นทึบ เพื่อลดการระบาดของโรค และแมลง และช่วยให้ได้ผลผลิตดกสม่ำเสมอทุกปี และเมื่อต้นกาแพอายุมาก ให้ผลผลิตลดลง ซึ่งมีลักษณะของต้นสูง โคนต้นโล่ง ผลกระจุกกันเฉพาะที่ปลายกิ่ง ให้ใช้วิธีตัดหมดต้น ตัดแบบไว้กิ่งพีเลี้ยง 1 กิ่ง ที่ระดับความสูงประมาณ 50 เซนติเมตร ตัดให้หน้าตัดเอียง เพื่อไม่ให้ น้ำขังบนตอ ทาปูนแดงที่รอยตัด เป็นการทำให้ต้นกลับมาเป็นหนุ่มสาวใหม่ เมื่อกาแพแตกกิ่ง และทรงพุ่มใหม่ จึงค่อยตัดกิ่งพีเลี้ยง กาแพที่ตัดพื้นต้นจะเริ่มให้ผลผลิตในปีถัดไป และผลผลิตค่อยเพิ่มมากขึ้น จากเดิมก่อนตัด

การรอผลผลิต ช่วยที่เริ่มติดผล 3 เดือนแรก หากไม่มีฝนตก จะต้องให้น้ำช่วย มิฉะนั้น ผลผลิตจะไม่ดี การดูแลป้องกันศัตรูพืช

โรคจากเชื้อรา เช่น แอนแทรกโนส มีลักษณะเป็นแผลเป็นจุดสีน้ำตาล เนื้อเยื่อกลางแผลตาย จุดแผลแต่ละจุดเชื่อมต่อกันเป็นแผลใหญ่ ทำให้ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและร่วง ตาดอกเหี่ยว กิ่งเหี่ยวแห้ง ผลกาแพหยุดการเจริญเติบโต และเปลี่ยนเป็นสีดำ ซึ่งมักจะระบาดรุนแรงในสภาพอากาศแห้งแล้ง การป้องกัน

โดยรักษาระดับร่มเงาให้เหมาะสม คลุมโคนต้นเพื่อรักษาความชื้น
ในดิน ตัดแต่งกิ่ง ใบ และผลที่เป็นโรค โดยนำไปเผาออก
แปลง หากระบาดรุนแรงให้ใช้ แมนโคเซบ 80 % W.P. อัตรา 48
กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน หรือใช้ คอปเปอร์ออกซีคลอ
ไรด์ 62 % W.P. อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

โรคราสนิม มีลักษณะใบเป็นจุดสีเหลืองเล็ก ๆ และขยายใหญ่
ขึ้นเรื่อย ๆ สีของแผลจะเปลี่ยนจากสีเหลืองเป็นผงสีส้ม ใบร่วง
ต้นโกรน กิ่งแห้งในเวลาต่อมา (มักเกิดกับพันธุ์อาราบิกา) พันธุ์
กาแพที่ต้านทานโรคราสนิมได้แก่ พันธุ์คาติมอร์ ส่วนการกำจัดใช้
บอร์โดซ์ มิกซ์เจอร์ 0.5 % คูปราวิท 85 % W.P. อัตรา 50 กรัม
ต่อน้ำ 20 ลิตร

สำหรับแมลง ก็จะมี มอดเจาะผลกาแพ ซึ่งเป็นแมลงปีกแข็งสี
ดำ ขนาด 1 มิลลิเมตร วางไข่ และขยายพันธุ์และกัดกินอยู่ใน
ผลกาแพ และอาศัยอยู่ในผลกาแพสุกจนแห้งดำที่ติดค้างบน
กิ่ง และผลที่หล่นใต้ต้น การแก้ปัญหา คือ การเก็บผลกาแพสุก
หรือ แก้งติดต้น นำไปเผาออกแปลง ตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง หาก
ระบาดรุนแรงให้ใช้ คลอร์ไพริฟอส 40% E.C. อัตรา 35 มิลลิลิตร
ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 15 วัน หรือ ไตรอะโซฟอส 40 % E.C.
อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 15 วัน

หนอนกาแพสีแดง หนอนนี้กินเนื้อเยื่อที่กิ่ง และลำต้น ทำให้
กิ่งหัก ยอดแห้ง ตัวหนอนนี้มีสีน้ำตาลแดง การป้องกันด้วยการ
ตรวจต้นและกิ่ง สม่ำเสมอ หากพบรอยหนอนเจาะทำลายให้ตัด
กิ่งไปเผาออกแปลง รักษาบริเวณสวนให้สะอาด หลีกเลี่ยงปลูก

พืชอาศัย เช่น ชมพู่ ลั่นจี่ ชบา ฯ หากระบาดรุนแรง ให้ใช้ คลอร์ไพริสฟอส 40 % E.C. อัตรา 35 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 15 วัน

การเก็บเกี่ยว โดยมากเก็บเกี่ยวผลกาแฟที่มีสีส้ม ส้มแดง หรือ เหลือง ขึ้นกับพันธุ์ ทอยยเก็บเกี่ยวประมาณ 2-4 ครั้ง แล้วนำผลไปใส่ในน้ำสะอาด คัดผลที่ลอยน้ำทิ้งไป การเก็บรักษา ความชื้นเมล็ดกาแฟโรบัสต้า ไม่เกิน 13 % ส่วนกาแฟอาราบิก้า ไม่เกิน 12.5 % โดยนำบรรจุในภาชนะสะอาดใหม่ ปราศจากกลิ่น

ติดตามเรื่องราวต่าง ๆ เพิ่มเติมได้

จาก www.minsenconcept.com